

Process Drifta distributionsanläggning dricksvatten		Upprättad 2019-03-04
Version 2.0	Klassningsnivå 1	Senast reviderad 2023-07-18

Rutin för hygienregler och hygienzoner – dricksvattendistribution

Syfte

Syftet med rutinen är att minska risken för förorening av dricksvatten genom att i förebyggande syfte tillämpa nedanstående personliga hygienregler vid samtliga arbeten på dricksvattenledningar.

Rutinen gäller för samtliga som utför arbeten på dricksvattenledning. Vid arbete på ledningsnät gäller enbart två hygienzoner, **Gul och Röd**. Detta då dessa arbeten alltid innefattar en förhöjd risk för förorenat dricksvatten. På dricksvattenanläggningar finns även Grön zon. Zonerna hänvisar till föroreningsrisken av dricksvatten för varje område där risken ökar i ordningen Grön, Gul, Röd.

OBS! För anläggningar som vattenverk, tryckstegringsstationer, reservoarer etc. gäller striktare krav för respektive hygienzon. För arbeten på dricksvattenanläggningar finns separat rutin. Anpassa alltid arbetet till dessa krav innan arbetet påbörjas, se "Rutin för hygienregler och hygienzoner vid arbete i dricksvattenanläggning".

Roller och ansvar

Roll:	Ansvarar för att:
Produktionschef VA	<ul style="list-style-type: none"> • Personal har rätt utbildning • Fastställande av rutin
Processingenjör Vatten	<ul style="list-style-type: none"> • Rutiner och hygienregler är tydliga och fastställda • Rutiner och hygienregler uppdateras vid behov • Beslut och bedömning gällande provtagning
Projektledare/Beställare	<ul style="list-style-type: none"> • Inkludera hygienregler och hygienkrav i upphandling • Utfärda arbetstillstånd för entreprenörer

Personal Underhåll	<ul style="list-style-type: none"> • Genomföra och uppdatera hygienutbildning • Efterlevnad av rutin för god hygien vid arbete på ledningsnät
--------------------	--

Genomförande

Hygienzon Gul

Gul zon gäller i samtliga arbetsområden där vattenledning är sluten/trycksatt och det inte finns någon möjlighet för direkt kontakt med dricksvatten. Gäller normalt direkt innanför tillhörande avstängt arbetsområde.

Hygienzon Röd

Gäller där vattenledning är öppen/trycklös och direkt kontakt med antingen dricksvatten eller insidan av en dricksvattenledning är möjlig.

Hygienregler

Följande är generella hygienregler som gäller för både Gul och Röd hygienzon:

- **OBS! Handskar ersätter aldrig en god handhygien.** Händer ska alltid tvättas/rengöras i bäst möjliga mån innan arbetets början, efter varje toalettbesök samt så ofta som det krävs vid övrigt behov. Rengörings- och desinfektionsmedel bör finnas tillgängligt vid samtliga arbeten.
- Det råder **förbud mot djur, rökning samt förtäring av livsmedel.** Snusning är tillåtet såvida händerna alltid tvättas/rengörs omedelbart efter att fingrarna varit i munnen eller i snusdosan.
- Rapporteringsskyldighet gäller vid sjukdom/smitta/öppna sår för samtliga som ska utföra arbete på dricksvattenledning. Detta gäller främst vid misstanke om smitta av magsjuka eller liknande sjukdomar. Öppna sår ska täckas för med vattentäta plåster, men god handhygien måste fortfarande vidhållas.
- Vid arbete på dricksvattenledning ska verktyg specifikt avsedda för dricksvattenarbete användas. Ifall detta av någon anledning inte skulle vara möjligt måste verktygen noggrant rengöras och desinfekteras (t.ex. klorbad) innan användning.
- Arbetskläder som använts till avloppsarbeten får ej användas till dricksvattenarbeten. Smutsiga handskar kasseras och återanvänds ej.

Åtgärder vid misstanke om nedsmutsning

Vid uppenbar (**eller vid misstanke om**) nedsmutsning av vattenledning och risk för smittspridning skall drabbade abonnenter rekommenderas att koka dricksvattnet till och med att ett tjänligt vattenprov erhållits. Klorering är ett måste vid misstanke om avloppspåverkan, men kan även vara nödvändigt vid andra tillfällen. Grundlig spolning är ett minimumkrav vid misstanke om nedsmutsning.

I samarbete med processingenjör Vatten dokumenteras och väljs lämplig åtgärd för att erhålla godkänt vattenprov.

Arbetsätt

- Fria rörändar på rör som ligger i förråd, upplagda på arbetsplats eller öppet i schaktgrop/anläggning måste skyddas med proppar/huvar. Detta gäller även vid väldigt korta avbrott i arbetet, t.ex. kafferaster, då skadedjur som gnagare, fåglar etc. kan komma in i röret och orsaka stora problem.
- Ledningar och rör som vid leverans ej är proppade ska inte tas emot utan returneras till leverantör.
- Verktyg avsedda för vatten och avlopp bör skiljas åt genom tydlig märkning (färgkodning/tydliga etiketter).
- Uppgrävd schaktgrop med öppen dricksvattenledning skall hållas väl länsdumpad så att vattennivån tydligt ligger under befintliga vattenledningsrör, för att minska risk för föroreningar i distributionssystemet. Vid behov upptas särskild pumpgrop för att underlätta länsdumpningen.
- Vid reparation av vattenläcka är det viktigt att ledningen inte görs helt trycklös. Helst ska en liten mängd vatten flöda ut ur ledningen hela tiden för att minska risken för att något inte kan tränga in i ledningen. Genom att inte stänga ventiler helt och hållet vid arbetet så kan ett sådant flöde uppnås. Var uppmärksam på att inget kraftigt undertryck uppstår vid tryckminskning, då detta kan medföra att stillastående vatten från brandpostledningar sugas in i ledningssystemet.
- Vid fogning bör smörjmedel avsett för dricksvattenledningar användas. Eftersom alla smörjmedel innehåller organiskt material som kan gynna bakterietillväxt är det viktigt att detta smörjmedel ej används på ytor som kommer vara i direkt kontakt med dricksvatten.
- Det åligger beställare/projektledare att informera om dessa hygienrutiner och att försäkran är underskriven av inhyrd personal och entreprenörer med flera innan någon hygienzon beträds.

Slutresultat och dokumentation

I denna rutin inkluderas en försäkran, som personligen skall skrivas under av respektive medarbetare samt inhyrd personal innan någon av hygienzonerna beträds. Med underskriften bekräftas att personen tagit del av hygienreglerna och fått innebörd och syfte förklarad för sig och därmed förbinder sig att följa och beakta reglerna.

Påskrivet original förvaras i personakt och kopia i verksamhetssystemet för egen personal. För extern personal förvaras påskrivet original i projektpärmen.

--	--	--